روزنامه صبح ایران / سال دهم - شماره ۱۶۳۰
۱۰ بهمن ماه ۱۴۰۳/ با ما همراه شوید
www.serajonline.com - @serajname

حدیث روز

امام صادق علیه السلام :
شَکَوتُ إلی أبی عَبدِاللهِ (ع) ما ألقی مِنَ الأَوجاعِ وَالتُّخَمِ، فَقالَ لی: تَغَدَّ وتَعَشَّ، ولا تَأکُل بَینَهُما شَیئاً؛ فَإِنَّ فیهِ فَسادَ البَدَنِ، أما سَمِعتَ اللهَ عز و جل یَقولُ: «وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِیهَا بُکْرَةً وَ عَشِیًّا»
به امام صادق (ع) از دردها و سوء هاضمه‌ای که داشتم شکایت کردم. به من فرمود: «صبحانه و شام بخور و ما بین آن، چیزی نخور؛ زیرا این کار به بدن صدمه می‌زند. آیا نشنیده‌ای که خداوند عز و جل می‌فرماید: «و روزی‌شان، صبح و شام، در آن جا [آماده]است» ؟» .

سه‌راهی تاریخ و تکنولوژی و صدا / نمایشگاهی در خدمت معلولان

نمایشگاه «صحنه صدای ایران»، جایی برای میزبانی از همه ساکنان تهران است و توجهی ویژه به معلولان داشته است.
تهران را با سر و صداهای عمدتاً مزاحم و آزار دهنده‌اش می‌شناسیم. صداهایی که حالا دیگر بخشی از زیست شبانه‌روزیمان در این شهر شلوغ شده‌اند و خیلی وقت‌ها ممکن است اصلاً حتی بودنشان را هم از یاد ببریم. از بوق ممتد اتومبیل‌ها گرفته تا غرش کر کننده انواع ماشین‌آلات ساختمانی و بلندگوهایی که عبارات تکراری «آهن‌آلات، شیرآلات» را از صبح تا شب به خوردمان می‌دهند. حالا دیگر هر شهروندی، بعد از چند سال زندگی در تهران، یاد می‌گیرد که چطور این صداها را نشنود. اما آنچه این میان مغفول مانده این است که آن قدر با یادگیری مهارت نشنیدن صداهای مزاحم مشغول بوده‌ایم که انگار دیگر توانایی کشف و شنیدن صداهای خوش‌آیند را از دست داده‌ایم. گواه این ادعا هم اندک بودن رویدادهایی است که با محوریت صدا در تهران برگزار می‌شوند. حالا اما چند روزی است که یک زیرزمین در قلب تهران، به صحنه‌ای تبدیل شده تا دوستداران صدا دمی را به دور از هیاهوی روی زمین، بر بال امواج صوتی به گذشته‌ها سفر کنند و به مدد تکنولوژی‌های امروزی، به مکاشفه در میان صداهای دیروزی بپردازند صحنه صدای ایران
این نام یک نمایشگاه تعاملی در مرکز شهر تهران است که از چند روز پیش میزبان علاقمندان به صدا، تاریخ و تکنولوژی شده است. ایده‌پردازی و طراحی این نمایشگاه تعاملی را عوامل موزه کامپیوتر ایران انجام داده‌اند. صحنه صدای ایران، جایی است برای سفر در دل تاریخ و آشنا شدن با سیر تکامل ضبط صدا در ایران عزیزمان. محتوای صوتی نمایشگاه شامل صداهایی است که از صد و اندی سال پیش در ایران ضبط شده‌اند اما غرض نه فقط شنیدن این صداها، که به معنای واقعی کلمه دمی را به «بازی‌گوشی» گذراندن است. افزارهایی که در نمایشگاه در معرض استفاده عموم قرار گرفته‌اند، امکان تحقق این «بازی‌گوشی» را فراهم می‌کنند. مراجعان می‌توانند با هر یک از افزارهای طراحی شده مشغول باشند و با کشف شیوه تولید صدا در آن افزار، پیوندی میان تاریخ و صدا و تکنولوژی برقرار کنند. یکی از ویژگی‌های بارز این نمایشگاه این است که به گونه‌ای طراحی‌اش کرده‌اند که به جرأت می‌توان گفت همه مراجعه‌کنندگان، فارغ از تفاوت‌های جسمی احتمالی، می‌توانند از این فضا بهره ببرند. صحنه صدای ایران، امکان دسترسی مراجعان نابینا و کم‌بینا، ناشنوا و کم‌شنوا و افراد دارای معلولیت‌های حرکتی را هم در نظر گرفته است.
درخصوص مراجعان نابینا، آنچه این نمایشگاه را با سایر فضاهای عمومی متمایز می‌کند این است که از بدو ورود به ساختمان محل رویداد، مسیر حرکت بازدیدکنندگان با کفپوش‌های ویژه راهنمایی افراد نابینا فرش شده است و طراحی این کفپوش‌ها هم به گونه‌ای صورت گرفته که مراجعان نابینا به سادگی می‌توانند محل استقرار هر کدام از افزارها را شناسایی کنند.
یکی دیگر از نکاتی که برای مراجعان نابینا فراهم شده، دسترسی این دسته از بازدیدکنندگان به محتوای مکتوب نمایشگاه است. در صحنه صدای ایران، بروشورها تماماً به بریل برگردانده شده‌اند و هر نابینا به محض ورود می‌تواند اطلاعات نمایشگاه را در آن مطالعه کند. همچنین نام هر کدام از افزارها هم در مکانی قابل دسترس، در کنار هر افزار به بریل درج شده است. به مدد این متناسب‌سازی‌هاست که افراد نابینا می‌توانند بدون نیاز به کمک دیگران و به شکلی کاملاً مستقل از این نمایشگاه بازدید کنند.

افزون بر امکاناتی که برای مراجعان نابینا در نظر گرفته شده، بازدیدکنندگان ناشنوا هم می‌توانند با اسکن شناسه‌هایی که در کنار هر کدام از افزارها تعبیه شده، به اطلاعات ویدئویی درخصوص آن افزار در قالب زبان اشاره دسترسی داشته باشند. همچنین علی‌رغم طراحی این نمایشگاه در فضای زیرزمین، یک بالابر، امکان تردد افراد دارای مشکلات حرکتی را تسهیل کرده است. سخن آخر
این نمایشگاه در ساختمانی به نام «کارستان» که متعلق به شرکت دیوار است و در خیابان خارک واقع شده، برپا شده است. این ساختمان نزدیک به چهل سال، خانه «فاخره صبا» اپراخوان برجسته ایرانی بود که در سال ۱۳۱۶ برای آموزش اپرا به فرانسه رفت. در سال ۱۳۹۶، شرکت دیوار، این خانه متروک را بازسازی کرد تا جانی تازه به آن ببخشد و ارزش‌های فرهنگی آن را حفظ کند. به‌یقین می‌توان گفت که «صحنه صدای ایران»، علاوه بر ارائه تجربه‌ای بی‌نظیر در تعامل با صدا، فرصتی برای آشنایی عموم با روش‌های متناسب‌سازی محیط‌های عمومی برای افراد دارای معلولیت فراهم کرده است. در دنیایی که عدم تناسب محیط‌های شهری و عمومی حضور افراد دارای معلولیت را به چالش کشیده، اقدام برگزارکنندگان این نمایشگاه نمونه‌ای چشمگیر از توجه به دسترسی‌پذیری محیطی است. ارائه این امکانات نه تنها حقی اساسی برای افراد دارای معلولیت است بلکه کمک بزرگی به ارتقای سرمایه‌های فرهنگی و اجتماعی جامعه نیز می‌کند. با ایجاد چنین امکاناتی، فرصتی طلایی برای افراد با هر توانایی ایجاد می‌شود تا در ساختن تجربیات مشترک و ارزشمند به مشارکت پردازند.
امید است این‌گونه رویدادها الگویی شوند برای دیگر نمایشگاه‌ها و فضاهای عمومی تا شاهد توسعه و بهبود دسترسی‌های محیطی برای همه افراد جامعه باشیم. نمایشگاه «صحنه صدای ایران»، از ۲۱ دی تا ۱۹ بهمن، هر روز از ساعت ۱۴ تا ۲۰ در خیابان انقلاب، خیابان خارک، نبش خیابان شهریار، ساختمان کارستان به روی بازدیدکنندگان گشوده است.

برکات حضور چهره‌های بین‌المللی در هیئت داوران مسابقات قرآن

رئیس ستاد مسابقات قرآن می‌گوید: در کنار داوران نام‌آشنای کشورمان، شاهد حضور داورانی از هفت کشور دیگر نیز خواهیم بود. این تنوع بین‌المللی نشان از اهمیت و جایگاه این مسابقات در سطح جهانی دارد
حضور یک داور از کشور مصر باشد. مصر به عنوان مهد تلاوت و قرائت قرآن، همواره از جایگاه ویژه‌ای در جهان اسلام برخوردار بوده است. حضور یک داور مصری در این دوره از مسابقات، نشان از اهمیت بالای این رویداد و تلاش برای ارتقای سطح کیفی آن دارد.
داوران بخش بانوان
در بخش بانوان، هیئت داوران با ترکیبی از اساتید برجسته و کارآزموده قرآنی شکل گرفته است. در این میان، زهرا صریحی‌نژاد به عنوان رئیس هیئت داوران، مسئولیت هماهنگی و نظارت بر عملکرد داوران را بر عهده خواهد داشت.
مرضیه دیانی (ایران) و جوزیانا الیتاما (لبنان) نیز در بخش تجوید، با دقت و ظرافت، به بررسی قواعد تجویدی تلاوت‌ها خواهند پرداخت.
هاجر حیدری (ایران) و حلیمه السعدیه (اندونزی) در بخش وقف و ابتدا، با تکیه بر دانش خود، به ارزیابی نحوه صحیح وقف و شروع تلاوت‌ها خواهند پرداخت.
زهرا افخمی (ایران) و مریم شاداب (افغانستان) در بخش صحت حفظ، به بررسی میزان صحت و دقت حفظ قرآن شرکت‌کنندگان خواهند پرداخت.
*هاله فیروزی (ایران) و نور نظام نجم‌الدین الحسنی (عراق) در بخش صوت، با توجه به مهارت‌های شنیداری و دانش خود، به ارزیابی کیفیت و زیبایی صدا در تلاوت‌ها خواهند پرداخت.
ناهید سلطانی (ایران) و بدریه العبدلی (کویت) در بخش لحن، با تکیه بر دانش موسیقیایی و قرآنی خود، به ارزیابی لحن و آهنگ تلاوت‌ها خواهند پرداخت. فهیمه ایزدی نیز به عنوان ناظر فنی، بر روند کلی داوری نظارت خواهد داشت.
همچنین مریم سعیدی هادی در بخش حفظ، به امور مربوط به حفظ قرآن رسیدگی خواهد کرد.
داوران بخش آقایان
در بخش آقایان نیز، هیئت داوران با ترکیبی از اساتید مجرب و کارشناسان برجسته قرآنی تشکیل شده است. به طوری که سیدعلی سرابی به عنوان رئیس هیئت داوران، مسئولیت هماهنگی و نظارت بر عملکرد داوران را بر عهده خواهد داشت.
بهروز یاریگل (ایران) و طلال مسمار (لبنان) در بخش تجوید، با دقت و ظرافت، به بررسی قواعد تجویدی تلاوت‌ها خواهند پرداخت.
حمیدرضا مستفید (ایران) و عبدالفتاح الکبسی (یمن) در بخش وقف و ابتدا، با تکیه بر دانش خود، به ارزیابی نحوه صحیح وقف و شروع تلاوت‌ها خواهند پرداخت.
همچنین حمید درایتی (ایران) و مبین شاه‌رمزی (افغانستان) در بخش صحت حفظ، به بررسی میزان صحت و دقت حفظ قرآن شرکت‌کنندگان خواهند پرداخت.
در بخش صوت نیز علی‌اکبر کاظمی (ایران) و محمدعلی جوین (مصر) با توجه به مهارت‌های شنیداری و دانش خود، به ارزیابی کیفیت و زیبایی صدا در تلاوت‌ها خواهند پرداخت.
در بخش لحن هاشم روغنی (ایران) و میثم الرکابی (عراق) در بخش لحن، با تکیه بر دانش موسیقیایی و قرآنی خود، به ارزیابی لحن و آهنگ تلاوت‌ها خواهند پرداخت.
معتز آقایی و غلامرضا شاه‌میوه نیز به عنوان

اساتید راهنما، به شرکت‌کنندگان در زمینه تلاوت و حفظ قرآن، مشورت و راهنمایی خواهند داد.
همچنین در بخش حفظ، مهدی حسنی به امور مربوط به حفظ قرآن رسیدگی خواهد کرد. سیدعباس انجام به عنوان رئیس کمیته فنی، بر امور فنی مسابقات نظارت خواهد داشت و کریم دولتی به عنوان ناظر فنی، بر روند کلی مسابقات نظارت خواهد داشت.
ناظر عالی و دستیار ویژه رئیس ستاد مسابقات نیز سیداحمد مقیمی است که به امور مربوط به مسابقات رسیدگی خواهد کرد.
با اعلام اسامی داوران، شور و هیجان مسابقات به اوج خود رسیده است. علاقه‌مندان به کلام وحی، منتظرند تا شاهد تلاوت‌های زیبای قاریان و حافظان قرآن باشند و از قضاوت عادلانه داوران بهره‌مند شوند.
این دوره از مسابقات، نه تنها یک رقابت قرآنی، بلکه فرصتی برای همدلی و وحدت امت اسلامی و تجلی فرهنگ و معنویت قرآن کریم خواهد بود.

پیامد های ترک نماز

دبیر پژوهش روزنامه سراج
حجت الاسلام دکتر مجتبی خندان

بخش یک
اهمیت مسئله نماز در دین مبین اسلام چنان حساس است که گویا در حوزه اسلامی اجازه طرح مسائل مربوط به ترک آن کمتر داده شده است و همه تأکیدها و هشدارها مربوط به این است که نباید آنرا کوچک شمرد و به آن بی اعتنائی کرد و ترک آن چنان سنگین و وحشتناک است که نمی توان گفتگوئی در مورد آن مطرح نمود در روایت آمده است که نخستین پرسش روز قیامت از نماز است در ارتباط با کیفیت و چگونگی آن سوال می شود نه از وجود و عدم آن زیرا تارک الصلاة به حکم ارتداد و کفر جزء گروه هائی است که بدون سؤال راه جهنم را طی می کند، لذا در روایاتی که سؤال نخست را در قیامت مربوط به نماز می داند این جمله اضافه گردیده است که:
«إنْ قبلت نُظِرَ فی غَیْرِها وَ إنْ لَمْ تُقْبَلْ لَمْ یُنْظَرْ فی شَیْءٍ مِنْ عَمَلِهِ» یعنی: «اگر نمازی که خوانده مورد قبول واقع شد بقیه اعمال مورد بررسی قرار می گیرد والا به بقیه اعمال اعمال حتی نگاه نمیکنند!»(۱)بحار الانوارج۸۲ص۲۲۷
ترک نماز، کوتاهی در مهم ترین دستور الهی و انجام ندادن بزرگ ترین وظیفه و برنامه زندگی است و این مساوی است با ناشکری، ناسپاسی و کفران نعمت های الهی و برداشتن عمود و ستون دین؛ زیرا نماز پایه و ستون اصلی دین است .
بی نمازی، باعث می شود که آفرینش و زندگی انسان، بیهوده و لغو جلوه کند؛ ترک نماز و نیایش، موجب ترک لذت بخش ترین حالات انسان است.
استاد مطهری در تعریف سبک شمردن نماز می نویسد: «یعنی وقت و فرصت دارد، می تواند نماز خوبی با آرامش بخواند ولی نمی خواند. نماز ظهر و عصر را تا نزدیک غروب نمی خواند، نزدیک غروب که شد یک وضوی سریعی می گیرد و بعد با عجله یک نمازی می خواند و فوراً مهرش را می گذارد آن طرف؛ نمازی که نه مقدمه دارد نه مؤخره، نه آرامش دارد و نه حضور قلب. طوری عمل می کند که خوب دیگر، این هم یک کاری است و باید نمازمان را هم بخوانیم. این، خفیف شمردن نماز است. این جور نماز خواندن خیلی فرق دارد با آن نمازی که انسان به استقبالش می رود؛ اول ظهر که می شود با آرامش کامل می رود وضو می گیرد، وضوی با آدابی، بعد می آید در مصلّای خود اذان و اقامه می گوید و با خیال راحت و فراغ خاطر نماز می خواند. «السّلام علیکم» را که گفت فوراً در نمی رود، مدتی بعد از نماز با آرامش قلب تعقیب می خواند و ذکر خدا می گوید. این علامت این است که نماز در این خانه احترام دارد.» مجموعه اثارشهید مطهری، ج ۲۳، ص ۵۱۱
استاد مرتضی مطهری استخفاف نماز را جزءگناهان کبیره شمرده و در این باره می نو یسد :
یکی از گناهان کبیره، استخفاف نماز یعنی سبک شمردن نماز است. نماز نخواندن، یک گناه بزرگ است و نماز خواندن و نماز را خفیف شمردن و استخفاف کردن و بی‌اهمیت تلقی کردن نماز، گناه دیگری است». (مطهری، ج ۲۳، ص ۵۱۰)
ترک و سبک شمردن نماز آثار سوئی در زندگی دنیوی و اخروی انسان به جا می گذارد که به برخی از آنها می پردازیم
۱-تنگی معیشت
قهر و غضب خدا و پیامبر نسبت به کسانیکه نماز را کوچک می شمارند زیانها و خساراتی برجای خواهد نهاد گرچه ممکن است تارک و یا مستخف به نماز این تأثیر را درک نکند و متوجه علت سختی ها و گرفتاریهای خود نباشد. امام صادق فرمود: خداوند برکت را از عمر و روزی کسانیکه نماز را کوچک میشمردند بر می دارد بحار الانوار ۸۳/۲۰۲ (۳) پیامبراکرم نیز برای این گروه از افراد، تهیدستی و نیاز را پیش بینی نموده و می فرماید
اَلاْسْتِخْفَافُ بِالصَّلاةِ تُورِثُ الْفَقْرَ » (۴) بحار الانوارَ ۷۳/۳۱۵
یعنی استخفاف به نماز موجب فقر و تهیدستی می شود و در روایت دیگر این عمل را مانع روزی می شمرد.»(۵) بحار الانوار ۸۰/۲۱
بیشتر سختیها و مشکلات زندگی از ضعف ایمان و وابستگی به امور مادی نشأت گرفته است. آنکس که امید و ایمان به خدا دارد و به حقیقت هستی دل بسته باشد از سختیها و نگرانی ها در امان است این نکته هم در زندگی فردی و هم در حیات اجتماعی صادق است.در مقابل کسی که از ارتباط با خدا فاصله گرفته و حتی نسبت به نماز های روزانه بی تفاوت باشد و آن را سبک شمرده یا ترک کند به تعبیر قران کریم دچار معیشت سخت می شود.
وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِکری فَإِنّ له معیشة ضنکاً ونحشره یوم القیامة أعمی. سوره مبارکه طه، آیه ۱۲۴
و کسی که از یاد من روی بگرداند معیشت و زندگی را بر او تنگ قیامت او را کور محشور می کنیم .
علت کوری او در روز قیامت به دلیل اعراض از یاد خداست که بر اساس آیه شریفه اقم الصلوه لذکری یکی از مصادیق یاد خدا نماز است که ترک آن باعث معیشت سخت خواهد شد.
علامه طباطبائی صاحب تفسیر ارزشمند المیزان در تفسیر آیه ۱۲۴ سوره طه می فرمایند:
«اگر خدای تعالی فرمود کسی که از ذکر من اعراض کند معیشتی تنگ دارد برای این است که کسی که خدا را فراموش کند و با او قطع ارتباط نماید دیگر چیزی غیر دنیا نمی ماند که وی به آن دل ببندد و آن را مطلوب خود قرار دهد. در نتیجه همه کوششهای خود را منحصر در آن میکند و به اصلاح آن میپردازد و روز به روز آن را توسعه بیشتری میدهد و به تمتع آن سرگرم میگردد و این معیشت او را آرام نمیکند چه کم باشد و چه زیاد چون هر چه بدست آورد به آن حد قانع نگشته و راضی نمی شود و دائماً چشم به زیاده تر از آن میدوزد بدون اینکه این حرص او به جایی منتهی گردد پس چنین کسی دائماً در فقر و سختی بسر میبرد و همیشه علاقمند به چیزی است که ندارد در حالیکه اگر خدای خود را می شناخت و به یاد او بود این حالت را نداشت»(المیزان، ج ۱۴ ص۲۲۴)
این تنگی معیشت فقط به امور مادی ختم نمی وشد بلکه امور معنوی را نیز شامل می شود
(ص۱۶۸نقش نماز خلیلی)
در روایات وارده از معصومین نابینایی و سختی و تنگنای زندگی به ضعف و کمبود مسائل روحی و معنوی تعبیر شده است و گفته شد که کوری قلب بدترین کوری و نابینائی است(تفسیر نورالثقلین ج۳ص۱۹۶)
تارکین نماز سخت ترین شرایط زندگی را در دنیا دارند و هیچ راحتی و گشایشی برای آنها در حیات و زندگی مادی نیست و چون خدا را از یاد برده اند در نتیجه خدا هم دست لطف و رحمت خویش را از سرشان کوتاه و آنان را در تنگنای زندگی رها ساخته است. به هر سمتی که روی می آورند درهای رحمت الهی را به سوی خود بسته می بینند و در حقیقت در تمام عمر خویش تا زمانی که به درگاه الهی توبه نکنند و به سوی او باز نگردند در لجنزار زندگی حیوانی و مادی خویش غرقند و دائماً در فشار روحی بسر می برند. این عذاب و عقاب قبل از مرگشان است که در این دنیا خداوند نصیبشان کرده است و اما بعد از حیات مادی و مرگشان عذاب سختی آنها را تهدید میکند. تفسیر نمونه، ج ۱۳ ص ۱۰۲ (چاپ دوم).
پس برای ما مسلمانان جای هیچ تردیدی وجود ندارد که گشایش زندگی و سعادت و آرامش دنیا و آخرت در پرتو ایمان به خداوند و یاد او نهفته و همه تنگناهای زندگی و ناهمواریهای آن از عدم بکارگیری عقل و دوری از تعالیم دین سرچشمه می گیرد و آرامترین زندگی در دنیا و نیز در آخرت نصیب مؤمن ترین افراد و نا آرامترین آن برای غیر مؤمنین است.
۲-ضلالت و گمراهی
کسانی که نسبت به امر نماز کاهلی کرده یا بی اعتنا باشند و از دستورات الهی سرپیچی کنند دچار غفلت و گمراهی می شوندآنان تابع هواهای نفسانی و امیال حیوانی خویش بودند و خواهشهای نفسانی را بر خواسته های وحیانی انبیاء ترجیح داده و تسلیم بت نفس خویش شدند .قرآن کریم از این گروه چنین یاد میکند که اینها اگر به یاد خدا بودند و هوای خود را خدای خود قرار نمیدادند و نماز و عبادات خود را ضایع نمی ساختند قطعاً به این گمراهی نمی افتادند که در مقابل خدا و رسولان الهی بایستند. فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضاعُوا الصلاةَ واتّبعوا الشهواتِ فَسَوْفَ یَلْقَوْنَ غیا. سوره مبارکه مریم آیه ۵۹
این نکته در قرآن درس بسیار خوبی است که بدانیم هرگاه عده ای از مردم در هر زمانی در برابر تعالیم دین و دستورات الهی ایستاده و در مقابل آن موضع گرفته اند این گمراهی و ضلالت نتیجه غفلت از یاد خداوند و تضییع عبادت است چون ممکن نیست که کسی یا گروهی به یاد خدا باشند و عبادت و نماز خود را داشته باشند و در عین حال با انبیای الهی مخالفت ورزند. پس توجه به شهوات و پیروی از آن وقتی که جای نماز و عبادت و یاد خدا را بگیرد جز گمراهی و ضلالت هیچ نتیجه و ثمره دیگری نخواهد داشت و طبیعتا با این عمل فرد و جامعه از ضلالت و گمراهی مصون نخواهد بود. ص۱۷۴ خلیلی
۳-ابتلا به سخت ترین عذاب دوزخ
کتاب نقش نماز در شخصیت جوانان
از آیات و روایات چنین بر میاید که سخت ترین عذاب دوزخ برای تارکین نماز است.
قرآن مناظره بهشتیان با مجرمان را چنین بیان می فرماید : عن المجرمین ما سلککم فی سقر قالوا لم نک من المصلین (سوره مدثر، آیه ۴۰ - ۴۳.)
واهل بهشت سئوال میکنند از مجرمان که چه چیز شما را به دوزخ فرستاد؟ میگویند ما از نمازگزاران نبودیم
و یا در آیه دیگر خداوند میفرمایند انّ الذین یستکبرون عن عبادتی سیدخلون جهنّم داخرین
و آنان که از عبادت کردن به خداوند تکبر می ورزند هر چه زودتر ذلیلانه به جهنم فرو خواهند رفت سوره مبارکه غافر، آیه ۶۰
پس قعر جهنم جای کسانی است که از نماز سر باز میزنند و در برابر عظمت پروردگارشان استکبار میورزند چنین افرادی قبل از مرگ، نامشان در لیست اهل جهنّم ثبت است چنانچه رسول گرامی اسلام فرمودند: من ترک الصلاة متعمداً کُتِبَ اسمه علی باب النّار ممّنْ یدخلها.

پاداش ۶۰ سال عبادت در شب مبعث
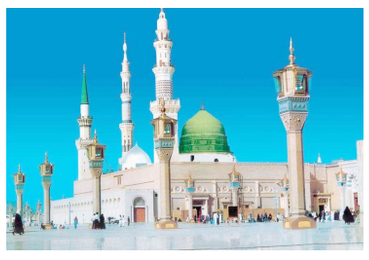
امام جواد علیه‌السلام پاداش ۶۰ سال عبادت را برای فرد مؤمنی می‌داند که این عمل نیک را انجام دهد.
مبعث رسول اکرم صلی الله علیه و آله یکی از مهم‌ترین رویدادهای تاریخ بشریت و نقطه عطفی در تحولات جهان است. آغاز رسالت پیامبر اعظم که در غار حراء تحقق یافت، همزمان با نزول اولین آیات قرآن توسط جبرئیل امین به حضرت محمد صلی الله علیه و آله بود. این رویداد سرآغاز تحولی عظیم در تاریخ بشر و نقطه شروع رسالتی است که معجزه‌ای جاودانه، قرآن کریم، را به ارمغان آورد و راه هدایت بشریت را روشن ساخت.
مبعث، شروع فرآیندی است که نه تنها به پیامبری حضرت محمد صلی الله علیه و آله ختم می‌شود، بلکه به جهانیان نوید تحقق وعده‌های الهی را داد؛ وعده‌هایی که با ظهور قرآن و پیام حضرت محمد صلی الله علیه و آله به‌عنوان آخرین پیام‌آور الهی، برای هدایت بشر به سوی حق و حقیقت، تمام شد. این حادثه همچنین آغازگر تحولاتی در جوامع بشری است که در پی آن، انسان‌ها از تاریکی جهل و فساد به سوی نور علم، حکمت و دیانت رهنمون شدند.
در بسیاری از احادیث اسلامی آمده است که هر مؤمن در این روز باید به یاد پیامبر صلی الله علیه و آله و رسالت عظیم او باشد و با عبادت، دعا و ذکر، شکرگزاری کند. مبعث پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، نه تنها نشان‌دهنده رحمت خداوند به انسان‌هاست، بلکه یک فرصت برای مسلمانان است تا با شناخت هرچه بیشتر پیام اسلام و تعالیم قرآن، به تکامل معنوی خود ادامه دهند و در مسیر درست هدایت قرار گیرند.
طبق احادیث، حتی شب مبعث هم دارای نورانیت و شرافت خاصی است. از جمله احادیثی که درباره فضیلت و آداب شب مبعث وجود دارد، روایتی از امام جواد علیه‌السلام است که فرمود: در رجب شبی است که بهتر از آنچه خورشید بر آن می‌تابد و آن شب بیست و هفتم رجب است، شبی که رسول خدادر صبح آن مبعوث شد. در این شب، برای کسانی که از شیعیان ما در آن کار کنند، پاداش ۶۰ سال عبادت نوشته می‌شود. إنَّ فی رَجَب لَلَیْلَةٌ خَیْرٌ مِمَّا طَلَعَتْ عَلَیْهِ الشَّمْسُ وَ هِیَ لَیْلَةُ سَبْعٍ وَ عِشْرِینَ مِنْ رَجَبٍ فِیهَا نُبِّئَ رَسُولُ اللهِ ص فِی صَبِیحَتِهَا وَ إِنَّ لِلْعَامِلِ فِیهَا مِنْ شِیعَتِنَا أَجْرَ عَمَلِ سِتِّینَ سَنَةً.
از ایشان پرسیدند: چه کاری در این شب بهتر است، خداوند شما را اصلاح کند؟ حضرت فرمودند: وقتی نماز عشاء را خواندی و به رختخواب رفتی، سپس هر ساعتی از شب که خواستی قبل از اذان صبح بیدار شدی، دوازده رکعت نماز بخوان که در هر رکعت سوره فاتحه و سوره‌ای از سوره‌های کوتاه مفصل را همراه با فاتحه تلاوت کن. پس از سلام دادن در هر دو رکعت، بعد از تسلیم نشسته و سوره فاتحه را هفت مرتبه، معوذتین (سوره‌های فلق و ناس) را هفت مرتبه، سوره توحید (قُلْ هُوَ اللهُ أَحَدٌ) را هفت مرتبه و سوره کافرون (قُلْ یَا أَیُّهَا الْکَافِرُونَ) را هفت مرتبه بخوان و آیه کرسی را نیز هفت مرتبه تلاوت کن. سپس پس از این دعا را بگو:
«الْحَمْدُ للهِ الَّذی لَمْ یَتَّخِذْ وَلَداً وَ لَمْ یَکُنْ لَهُ شَرِیکٌ فِی الْمُلْکِ وَ لَمْ یَکُنْ لَهُ وَلِیٌّ مِنَ الذُّلِّ وَ کَبِّرْهُ تَکْبِیراً اللَّهُمَّ إِنِّی أَسْأَلُکَ بِمَعَاقِدِ عِزِّکَ عَلَی أَرْکَانِ عَرْشِکَ وَ مُنْتَهَی الرَّحْمَةِ مِنْ کِتَابِکَ وَ بِاسْمِکَ الْأَعْظَمِ الْأَعْظَمِ الْأَعْظَمِ وَ ذِکْرِکَ الْأَعْلَی الْأَعْلَی الْأَعْلَی وَ بِکَلِمَاتِکَ التَّامَّاتِ أَنْ تُصَلِّیَ عَلَی مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ أَنْ تَفْعَلَ بِی مَا أَنْتَ أَهْلُهُ» یعنی «حمد از آنِ خدایی است که نه فرزندی برای خود برگزیده و نه در ملک خود شریک داشته و نه ولی‌ای از خواری دارد و او را به بزرگی بزرگ‌شمار. خدایا، من از تو می‌خواهم به جایگاه‌های عزّتت بر ارکان عرشت، و منتهای رحمت از کتابت، و به نام بزرگ‌ترین نام‌هایت، و به یاد تو که برترین است، و به کلمات کاملت که بر محمد و آل او درود فرستی و بر من آنچه را که شایسته‌اش هستم، انجام دهی.» سپس هر دعایی که خواستی بکن.
تعبیر به خورشید در این جمله به‌طور نمادین و تشبیهی استفاده شده است تا عظمت و برتری شب مبعث را نشان دهد. خورشید به‌عنوان منبع روشنایی و زندگی در طبیعت شناخته می‌شود و تابش آن به همه‌چیز، از جمله زمین و موجودات، تاثیر می‌گذارد. در اینجا، گفته می‌شود که شب بیست و هفتم رجب از نظر ارزش و اهمیت، از تمام روزهایی که خورشید بر آن‌ها می‌تابد، برتر است. ویژگی‌هایی که خورشید بر آن‌ها می‌تابد شامل روشنایی، برکت، و زندگی است. این شب به‌گونه‌ای برتر از این ویژگی‌هاست، زیرا به تعبیر حدیث، از تمام روزها و شب‌هایی که تحت تابش نور خورشید قرار دارند، فضیلت و ثواب بیشتری دارد. به این ترتیب، خورشید نماد روشنایی دنیوی است و آن شب، نمادی از روشنایی معنوی و فضیلت‌های الهی است. به این نسبت، هر مؤمنی که عمل شایسته‌ای را در حریم خداوندی انجام دهد، پاداش ۶۰ سال عبادت را کسب خواهد کرد.